

**MIEJSKI OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ
W JELENIEJ GÓRZE
al. Jana Pawła II 7, 58-506 Jelenia Góra**

**SPRAWOZDANIE
MERYTORYCZNE
Z DZIAŁALNOŚCI
MIEJSKIEGO OŚRODKA
POMOCY SPOŁECZNEJ
W JELENIEJ GÓRZE
za 2012 r.**

Jelenia Góra 2013 r.

I. INFORMACJE OGÓLNE.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Jeleniej Górze w 2012 r. wydatkował kwotę 37.780,507,19 zł na realizację zadań polityki społecznej państwa z zakresu zabezpieczenia społecznego określonych:

- ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej,
- ustawą z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych,
- ustawą z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
- ustawą z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych,
- ustawą z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,
- ustawą z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy,
- ustawą z dnia 29 grudnia 2005 r. o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”.
- ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Realizując zadania wynikające z wyżej wymienionych ustaw MOPS w Jeleniej Górze wykonywał zadania własne gminy, zadania własne powiatu oraz zadania zlecone z zakresu administracji rządowej. Powyższe środki wydatkowano na:

- zasiłki stałe – 2.113.996,54 zł,
- zasiłki okresowe, celowe i pomoc w naturze – 3.295.359,19 zł,
- realizację wieloletniego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” – 1.905.908,79 zł,
- usługi opiekuńcze – 340.486,40 zł,
- odpłatność za pobyt mieszkańców Jeleniej Góry w domach pomocy społecznej na terenie innych powiatów – 2.370.978,32 zł,
- przeciwdziałanie i usuwanie skutków klęsk żywiołowych – 1.121.154,07 zł,
- ubezpieczenia zdrowotne za osoby pobierające zasiłki stałe – 181.500,00 zł,
- specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi – 1.152,00 zł,
- wynagrodzenie dla opiekunów prawnych – 14.550,00 zł,
- zapewnienie noclegu, posiłku i niezbędnego ubrania dla osób bezdomnych – 252.000,00 zł,
- kolację wigilijną dla najuboższych – 6.000,00 zł,
- prace społecznie – użyteczne – 185.400,34 zł,
- funkcjonowanie Dziennego Dom Pomocy Społecznej – 544.141,95 zł,
- świadczenia dla rodzin zastępczych – 1.566.618,17 zł,
- utrzymanie dzieci w placówkach opiekuńczo – wychowawczych – 3.461.983,75 zł,
- ubezpieczenie zdrowotne dzieci w placówkach opiekuńczo – wychowawczych – 49.046,40 zł,

- świadczenia pieniężne z tytułu kontynuowania nauki, zagospodarowania i usamodzielnienia – 113.511,95 zł,
- rehabilitację zawodową i społeczną osób niepełnosprawnych – 2.593.615,50 zł (w tym środki PFRON – 2.416.140,10 zł, środki własne miasta – 177.475,40 zł),
- świadczenia rodzinne i fundusz alimentacyjny – 17.296.803,82 zł ,
- ubezpieczenia zdrowotne za osoby pobierające wybrane świadczenia rodzinne – 164.700,00 zł,
- realizację rządowego programu wspierania niektórych osób pobierających świadczenia pielęgnacyjne – 201.600,00 zł .

II. ZADANIA WŁASNE GMINY.

Działając na podstawie ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej wykonywał zadania własne gminy, do których należy m.in.:

- przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych,
- opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych,
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych,
- sprawianie pogrzebu, w tym osobom bezdomnym,
- dożywianie dzieci,
- organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania,
- kierowanie do domów pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu,
- praca socjalna.

Powyższe świadczenia przyznawane były osobom i rodzinom spełniającym przesłanki ogólne określone w art. 7 i 8 ust.1 ustawy o pomocy społecznej, jak również przesłanki szczegółowe, wymagane w przypadku poszczególnych rodzajów świadczeń.

Podstawowym kryterium oceny zasadności przyznania konkretnej formy pomocy społecznej jest trudna sytuacja życiowa danej osoby lub rodziny, wynikająca z co najmniej jednej okoliczności wskazanej w art. 7 cytowanej ustawy, a w przypadku świadczeń pieniężnych także uzyskiwanie miesięcznego dochodu nie przekraczającego kwot określonych w art. 8 ustawy, tj. tak zwanego kryterium dochodowego. W dniu 01 października 2012 r. weszło w życie rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 17 lipca 2012 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej (Dz. U. z 2012, poz. 823), na mocy którego zwiększeniu uległy kryteria dochodowe, jak również kwoty minimalne i maksymalne niektórych z tych świadczeń. Kryterium dochodowe dla osoby samotnie gospodarującej podwyższono do 542,00 zł, natomiast dla osoby w rodzinie – do 456,00 zł. Maksymalna kwota zasiłku stałego została określona w wysokości 529,00 zł.

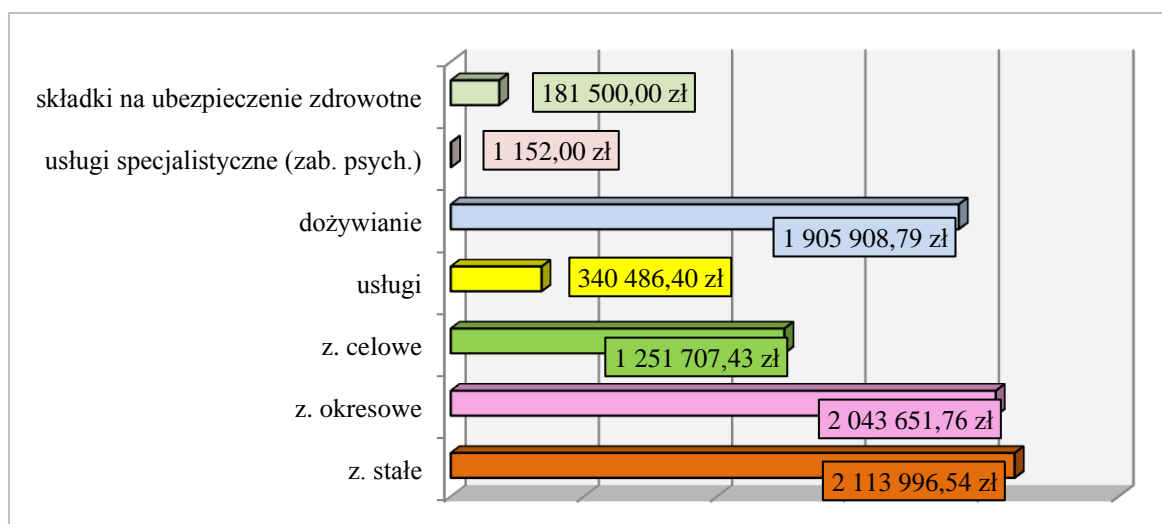
Ustawa o pomocy społecznej szczegółowo reguluje postępowanie w sprawie przyznawania świadczeń. Na podstawie art. 106 ust. 1 i 4 ustawy przyznanie świadczeń z pomocy społecznej i odmowa ich przyznania następuje w formie decyzji administracyjnej, która wydawana jest po przeprowadzeniu rodzinnego wywiadu środowiskowego. Wywiad ten przeprowadza się w celu ustalenia sytuacji osobistej, rodzinnej, dochodowej i majątkowej osób i rodzin. Przeprowadzaniem wywiadów zajmują się pracownicy socjalni w **Dziale Pomocy Środowiskowej**. Dokonują oni oceny sytuacji osobistej potencjalnego świadczeniobiorcy pod względem istniejących trudności życiowych, a także ustalają potrzebne w związku z tym działania oraz możliwe sposoby pomocy. Obowiązkiem pracownika socjalnego jest stwierdzenie stanu faktycznego danego podopiecznego oraz szeroko pojęta analiza jego sytuacji i udzielenie mu potrzebnego wsparcia.

Na tej podstawie wydawane są decyzje, które sporządza i ewidencjonuje **Dział Świadczeń Pomocy Społecznej**. W okresie sprawozdawczym, w Dziale tym wydano 18.113 decyzji administracyjnych, na które składało się 17.907 decyzji dotyczących świadczeń pieniężnych i w usługach, 94 decyzje dotyczące domów pomocy społecznej oraz 112 decyzji wydanych na podstawie ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, która zobowiązała gminy do wydawania decyzji potwierdzających prawo do świadczeń opieki zdrowotnej osobom nie objętym powszechnym ubezpieczeniem zdrowotnym.

W ten sposób w 2012 r. pomocy finansowej oraz pomocy w naturze i usługach udzielono 3.548 osobom, a łączny koszt świadczeń wyniósł 7.838.402,92 zł. W kwocie tej uwzględniono:

- zasiłki stałe na łączną kwotę 2.113.996,54 zł,
- zasiłki i pomoc w naturze na łączną kwotę 3.295.359,19 zł (w tym: zasiłki celowe ze środków własnych miasta w wysokości 1.251.707,43 zł, zasiłki okresowe z dotacji celowej w wysokości 2.043.651,76 zł),
- usługi opiekuńcze na łączną kwotę 340.486,40 zł,
- specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi na kwotę 1.152,00 zł,
- realizację zadań wynikających z ustawy z dnia 29 grudnia 2005 r. o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na łączną kwotę 1.905.908,79 zł (w tym: środki własne miasta w wysokości 817.237,79 zł, dotacja celowa w wysokości 1.088.671,00 zł),
- składki na ubezpieczenie zdrowotne za osoby pobierające zasiłki stałe na kwotę 181.500,00 zł.

Poniższy wykres przedstawia wydatkowanie środków finansowych na wymienione zadania:

Wyk. 1. Środki wydatkowane na świadczenie pomocy społecznej.

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej **zasiłki stałe** przysługują osobom niezdolnym do pracy z powodu wieku lub orzeczonej całkowitej niezdolności do pracy i nie posiadającym uprawnień do świadczeń z ubezpieczenia społecznego. W roku 2012 zasiłki stałe przyznano 606 klientom Ośrodka na łączną kwotę 2.113.996,54 zł.

W okresie sprawozdawczym Ośrodek opłacał **składki na ubezpieczenie zdrowotne** 558 osobom pobierającym zasiłek stały na kwotę 181.500,00 zł.

Zasiłki okresowe przysługują w szczególności ze względu na bezrobocie, długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, możliwość nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego. W roku 2012 pomoc taką otrzymało 1.490 osób i rodzin na łączną kwotę 2.043.651,76 zł. Gwarantowana kwota zasiłku okresowego ustalona była w wysokości 50% różnicy między kryterium dochodowym ustalonym przepisami ustawy, a własnym dochodem. Średnia wysokość zasiłku okresowego wyniosła 235,74 zł, zaś liczba udzielonych świadczeń wyniosła 8.669.

Zasiłek celowy może być przyznany w celu zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej, w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków, leczenia, opału, odzieży i innych niezbędnych przedmiotów użytku domowego.

Ustawa o pomocy społecznej daje możliwość przyznania specjalnego zasiłku celowego lub też świadczenia zwrotnego, w sytuacjach szczególnych, tj. takich, kiedy nie są spełnione wymogi w zakresie dochodów własnych lub też brak jest kryterium przyczynowości. W okolicznościach sprawy musi wystąpić jakaś szczególna sytuacja, która uzasadniałaby przyznanie takiej pomocy. Zasiłki zostały przyznane głównie dla emerytów i rencistów, którzy z własnych świadczeń rentowych niewiele przekraczających ustalony próg dochodowy, nie są w stanie zabezpieczyć się w opał na zimę lub też wykupić niezbędnych lekarstw.

Niezależnie od dochodu i występujących dysfunkcji przyznawane są także zasiłki na pokrycie skutków zdarzenia losowego.

W okresie sprawozdawczym pomocą w formie zasiłku celowego objęto 1.786 osób na łączną kwotę 1.168.624,52 zł. Specjalny zasiłek celowy udzielono 219 osobom na kwotę 99.881,95 zł.

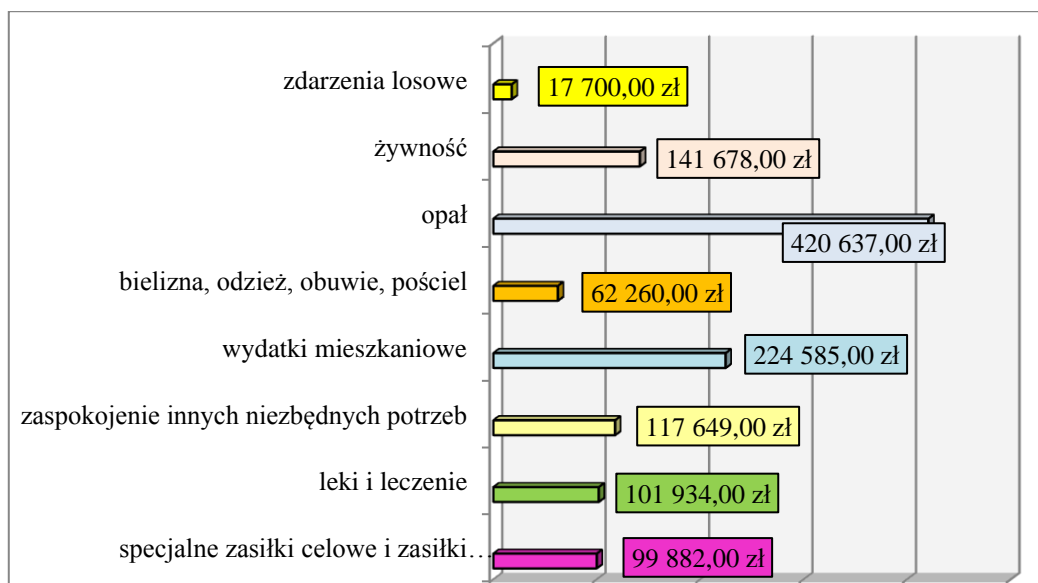
Natomiast na **pokrycie skutków zdarzenia losowego** przyznano 5 świadczeń na łączną kwotę 17.700,00 zł.

Szczegółowy wykaz świadczeń udzielonych w formie zasiłków celowych oraz ich koszt przedstawia poniższa tabela oraz wykres.

	Rodzaj zasiłku celowego	Liczba osób, którym przyznano świadczenie	Liczba świadczeń	Koszt świadczeń w zł.	Średnia wysokość świadczenia w zł.
1	Żywność, zaspokojenie niezbędnych potrzeb, śniadania	612	1 082	141.678,00	130,94
2	Opał	859	1 213	420.637,00	346,77
3	Bielizna, odzież, obuwie, pościel	453	510	62.260,00	122,07
4	Wydatki mieszkaniowe (energia, gaz, czynsz, woda)	520	2 255	224.585,00	99,59
5	Zaspokojenie innych potrzeb: zdjęcia do dowodu osobistego, przejazdu, cele wskazane we wniosku	408	841	117.649,00	139,89
6	Leki i leczenie	474	1 302	101.934,00	78,29
7	Specjalne zasiłki celowe i zwrotne	219	512	99 882	195,08
8	Zasiłek celowy na pokrycie skutków zdarzenia losowego	5	6	17 700,00	2 950,00

Tab. 1. Świadczenia udzielane w formie zasiłków celowych.

Liczba osób, którym przyznano zasiłki celowe nie sumuje się, ponieważ jedna osoba mogła korzystać z tej formy pomocy kilkakrotnie. Strukturę wydatków na przyznane zasiłki celowe przedstawia poniższy wykres:

Wyk. 2. Struktura wydatków na zasiłki celowe.

Na pokrycie **kosztów pochówku** dla 18 osób w 2012 r. wydatkowano kwotę 65.382,91 zł.

W 2012 r. Ośrodek realizował **wieloletni program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”**, którego celem było wsparcie samorządów gminnych w realizacji zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym w zakresie dożywiania dzieci oraz zapewnienia posiłku osobom go potrzebującym. Dla potrzeb Programu przyjęto zasadę, iż jego beneficjentami mogą zostać osoby, których dochód nie przekracza 150% kryterium dochodowego ustalonego przepisami ustawy o pomocy społecznej.

Od stycznia 2009 r. zmiana do ustawy z dnia 29 grudnia 2005 r. o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” dała możliwość, w szczególnie uzasadnionych przypadkach na wniosek dyrektora szkoły, opłacania przez ośrodek pomocy społecznej posiłków dzieciom bez ustalania sytuacji rodziny w drodze wywiadu środowiskowego i bez wydania w tej sprawie decyzji administracyjnej. Liczba dzieci lub uczniów, którym udziela się pomocy bez decyzji nie może przekroczyć 20% liczby uczniów i dzieci dożywianych ogółem w szkołach i przedszkolach na terenie gminy. Bez decyzji administracyjnej żywność otrzymało 164 dzieci.

W okresie sprawozdawczym pomocą w formie dożywiania objęto 3.136 osoby na kwotę 1.905.908,79 zł. W tej liczbie mieści się 1.104 dzieci w wieku 0 – 18 lat, przy czym 817 uczniów korzystało z pełnych obiadów w stołówkach szkolnych, zaś 140 dzieci miało opłacone całodzienne wyżywienie w przedszkolach. Pozostałym dzieciom opłacono posiłki jednodaniowe lub wypłacono środki pieniężne na zakup posiłku.

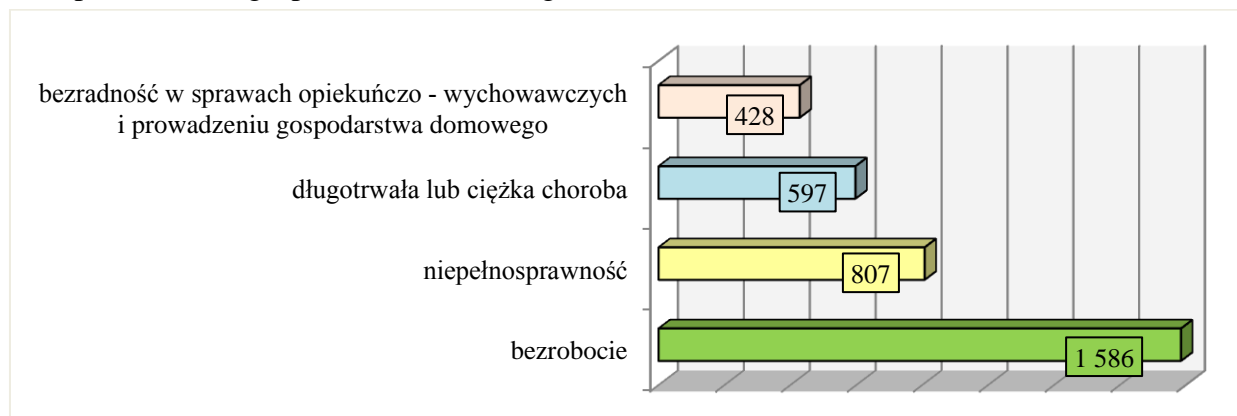
Koszt **usług opiekuńczych** świadczonych w miejscu zamieszkania, w tym usług specjalistycznych, które dostosowane są do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności osób ich wymagających wyniósł 340.486,40 zł. Pomocą w tej formie objęto 146 mieszkańców miasta.

Pomocy w formie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi udzielono 1 osobie na kwotę 1.152,00 zł.

W okresie sprawozdawczym Ośrodek wnosił również **opłatę za pobyt mieszkańców Jeleniej Góry w domach pomocy społecznej znajdujących się na terenie innych gmin**. Osoby te wymagały całodobowej opieki, a pomoc w formie usług opiekuńczych nie zaspokajała potrzeb w tym zakresie. Świadczeniami w tej formie w 2012 roku objętych było 139 osób na łączną kwotę 2.370.978,32 zł.

Spośród uwzględnionych przez ustawodawcę piętnastu przesłanek uzasadniających przyznanie świadczeń, najczęściej z ubóstwem skorelowane jest:

- bezrobocie – 1.586 rodzin,
- niepełnosprawność – 807 rodzin,
- długotrwała lub ciężka choroba – 597 rodzin,
- bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego – 428 rodzin.

Wyk. 3. Powody przyznania świadczeń z pomocy społecznej.

Jedną z dysfunkcji uprawniającą do otrzymania świadczenia z pomocy społecznej jest **bezdомność**. Osobom bezdomnym Ośrodek zapewnia pomoc w formie schronienia, posiłku i niezbędnego ubrania. W okresie sprawozdawczym pomocą Ośrodka objętych było 105 osób bezdomnych, z czego 99 osobom decyzją administracyjną udzielono pomocy w formie skierowania do placówek prowadzonych przez Towarzystwo Pomocy Św. Brata Alberta – Koło Jeleniogórskie. Dla zabezpieczenia potrzeb w tym zakresie przekazano na rzecz Towarzystwa dotacje w kwocie 252.000,00 zł.

Na podstawie art. 53 a ustawy o pomocy społecznej wypłacono **wynagrodzenie dla 4 opiekunów prawnych** na łączną kwotę 14.550,00 zł. Wysokość wynagrodzenia za sprawowanie funkcji opiekuna prawnego i czasokres jego wypłacania ustalana jest

postanowieniem sądu rejonowego. Zadanie to finansowane jest w całości z rezerwy celowej budżetu państwa w ramach materialnego wsparcia dla jednostek samorządu terytorialnego w realizacji jego zadań z zakresu pomocy społecznej.

Ponadto w okresie sprawozdawczym tutejszy Ośrodek wypłacił kwotę 1.121.154,07 zł dla 110 rodzin ze środków rezerwy celowej budżetu państwa na **przeciwdziałanie i usuwanie skutków klęsk żywiołowych dla poszkodowanych w wyniku zdarzeń noszących znamiona klęski żywiołowej, mających miejsce w lipcu 2012 r.**

Intensywne opady deszczu w dniu 5 lipca 2012 r. spowodowały konieczność podjęcia specjalnych działań wobec osób, które poniosły ogromne straty w gospodarstwach domowych i budynkach mieszkalnych i znalazły się w szczególnie trudnej sytuacji, nie mogąc zaspokoić niezbędnych potrzeb bytowych w oparciu o posiadane środki własne.

Zarządzeniem Prezydenta Miasta Jeleniej Góry z dnia 11 lipca 2012 r. została powołana komisja do spraw ustalania szkód i strat w gospodarstwach domowych powstałych w wyniku intensywnych opadów deszczu w dniu 5 lipca 2012 r. W wyniku przeprowadzonych wywiadów środowiskowych i sporządzonych protokołów, pomoc finansową do 6.000,00 zł otrzymało 105 rodzin na łączną kwotę 564.500,00 zł.

Z funduszy własnych miasta zakupiono środki czystości, wydane poszkodowanym osobom, na łączną kwotę 1.729,22 zł.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych pismem z dnia 20 lipca 2012 r. przekazało do realizacji „Zasady udzielania, ze środków rezerwy celowej budżetu państwa na przeciwdziałanie i usuwanie skutków klęsk żywiołowych, pomocy finansowej dla osób lub rodzin poszkodowanych w wyniku zdarzeń noszących znamiona klęski żywiołowej, mających miejsce w 2012 r., począwszy od 4 lipca tego roku, na remont budynku mieszkalnego lub lokalu mieszkalnego”. Osoby uprawnione zostały zobowiązane do ponownego złożenia wniosku o pomoc. Pracownicy socjalni razem z przedstawicielami Wydziału Urbanistyki, Architektury i Budownictwa Urzędu Miasta w Jeleniej Górze weszli w skład komisji do ustalenia wysokości szkód w budynkach lub lokalach mieszkalnych, powołanej Zarządzeniem Prezydenta Miasta Jeleniej Góry z dnia 26 lipca 2012 r. Zgodnie z przekazanymi przez Ministerstwo „Zasadami...”, pomoc na remont budynku bądź lokalu mieszkalnego mogła być przyznana w wysokości do 20.000,00 zł lub 100.000,00 zł. Przyznanie pomocy w kwocie wyższej niż 20.000,00 zł było możliwe po sporządzeniu operatu szacunkowego przez rzeczoznawcę majątkowego.

Na podstawie złożonych wniosków, do pomocy finansowej w kwocie do 20.000,00 zł zakwalifikowano 63 rodziny, jednakże ze względu na brak w okresie sprawozdawczym wystarczających środków finansowych, świadczenia wypłacono 55 rodzinom. Pozostałe 8 rodzin otrzyma pomoc finansową w 2013 r. Pomoc finansową w kwocie powyżej 20.000,00 zł otrzymało 9 rodzin.

Poza wymienionymi wyżej formami świadczeń materialnych, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej udziela także pomocy niematerialnej w formie poradnictwa i pracy socjalnej, wykonywanego przez pracowników socjalnych w **Dziale Pomocy Środowiskowej**. Praca socjalna jest działalnością zawodowa, mająca na celu pomoc osobom i rodzinom we

wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie, poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi.

W 2012 r. pomocą niematerialną w formie wyłącznie **pracy socjalnej i poradnictwa** objętych było 776 osób w 386 rodzinach z terenu Jeleniej Góry.

W ramach prowadzonej pracy socjalnej, na podstawie art. 29 ust. 3 ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 roku o ochronie zdrowia psychicznego pracownicy socjalni występowali do sądu z wnioskami o przyjęcie bez zgody do szpitala psychiatrycznego osób chorych psychicznie, których dotychczasowe zachowanie wskazywało na to, że nieprzyjęcie do szpitala spowoduje znaczne pogorszenie ich stanu zdrowia psychicznego, bądź osób, które są niezdolne do samodzielnego zaspokajania podstawowych potrzeb życiowych, a uzasadnione jest przewidywanie, że leczenie w szpitalu psychiatrycznym przyniesie poprawę ich stanu zdrowia. Z kolei na podstawie art. 39 ust. 1 ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 roku o ochronie zdrowia psychicznego pracownicy socjalni zajmowali się również kierowaniem do sądu wniosków dotyczących wydania postanowienia o potrzebie umieszczenia osoby w domu pomocy społecznej bez jej zgody w przypadku, gdy osoba wymagająca skierowania do domu pomocy społecznej, ze względu na swój stan zdrowia, nie jest zdolna do świadomego wyrażenia na to zgody lub w przypadku, gdy na skutek choroby psychicznej nie wyraża zgody na skierowanie do placówki, a brak opieki zagraża jej życiu.

Pracownicy socjalni w okresie zimowym, wspólnie ze Strażą Miejską cyklicznie patrolują miejsca w których mogą przebywać osoby bezdomne, takie jak przystanki, pustostany, ogródki działkowe, węzły ciepłownicze. Informują o schroniskach, noclegowniach i jadłodajniach, a także udzielają niezbędnej pomocy.

Jednym z narzędzi pracy pracowników socjalnych jest **kontrakt socjalny**, będący pisemną umową zawartą z osobą ubiegającą się o pomoc, określającą uprawnienia i zobowiązania stron umowy, w ramach wspólnie podejmowanych działań zmierzających do przezwyciężenia trudnej sytuacji życiowej osoby lub rodziny. W 2012 r. z osobami korzystającymi ze świadczeń pomocy społecznej zawarto 274 kontrakty socjalne.

Istotną pomocą świadczoną na rzecz dzieci z rodzin najuboższych oraz rodzin dysfunkcyjnych i patologicznych jest organizacja wypoczynku letniego. W 2012 r. Ośrodek zorganizował dla 94 dzieci pobyt na koloniach letnich w Kątach Rybackich. Koszt kolonii wynoszący 74.542,00 zł został w całości pokryty ze środków pochodzących z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż alkoholu. Kolejnych 18 dzieci miało zapewniony pobyt na koloniach letnich w Międzywodziu, zorganizowanych przez Kuratorium Oświaty we Wrocławiu.

Z okazji Świąt Bożego Narodzenia, Ośrodek uczestniczył w organizacji **kolacji wigilijnej** dla najuboższych i samotnych mieszkańców miasta. W spotkaniu uczestniczyło 120 osób, a jego koszt wyniósł 6.000,00 zł.

W okresie sprawozdawczym, realizując zadania wynikające z ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej współpracował z Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej, szkołami i pedagogami szkolnymi, z Policją i Strażą Miejską oraz z Sądem i kuratorami sądowymi.

W ramach współpracy z Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej, pracownicy socjalni w okresie sprawozdawczym skierowali do uczestnictwa w programach korekcyjno – edukacyjnych 20 sprawców przemocy w rodzinie, udzielali również pomocy w formie interwencji. W okresie sprawozdawczym w sytuacjach wymagających pilnego działania, głównie w związku z przemocą domową, pracownicy socjalni interweniowali 25 razy w rodzinach, w których założonych zostało 13 Niebieskich Kart.

Przedstawiciele Ośrodka uczestniczyli w 2012 r. w 11 spotkaniach zespołu interdyscyplinarnego, natomiast pracownicy socjalni brali udział w 202 spotkaniach grup roboczych.

Na podstawie przekazanych przez Policję i Straż Miejską informacji o podejmowanych w rodzinach interwencjach, pracownicy socjalni 165 razy rozeznawali 113 środowisk pod kątem występujących patologii, głównie przemocy. W uzasadnionych przypadkach rodziny tego wymagające otrzymywały pomoc w formie interwencji kryzysowej, poradnictwa socjalnego lub prawnego oraz w szczególnych sytuacjach w formie schronienia. W okresie sprawozdawczym udzielono 186 porad w stosunku do 130 osób i rodzin uwikłanych w przemoc. Ponadto w indywidualnych przypadkach pracownicy socjalni zajmowali się organizowaniem pomocy medycznej, prawnej i socjalnej dla ofiar przemocy. Podjęto 123 takie działania w 52 rodzinach.

Ośrodek podejmuje też działania związane z profilaktyką uzależnień. Miejscem pierwszych oddziaływań informacyjnych oraz bazą do prowadzenia działań edukacyjnych jest **Dział Profilaktyki Uzależnień**.

Udzielana pomoc skierowana jest do osób, których problemy życiowe związane są ze szkodliwym piciem alkoholu oraz do rodzin osób uzależnionych. W tym celu prowadzone są zajęcia służące budowaniu trzeźwości.

Uczestnikami zajęć są:

- osoby podejmujące abstynencję z zamiarem wyjazdu na podstawową terapię odwykową – praca na tych zajęciach dotyczy identyfikacji uzależnienia i polega na udzielaniu informacji o leczeniu i sposobach terapii, jak również pozwala uzyskać podstawowe umiejętności do utrzymania abstynencji;
- osoby po podstawowej terapii odwykowej, z którymi pracuje się między innymi nad uznaniem swojej bezsilności wobec alkoholu, rozbrajaniem mechanizmów obronnych, uświadamianiem strat mechanizmów zniszczeń spowodowanych przez picie alkoholu;
- osoby współuzależnione (współmałżonkowie osoby uzależnionej), które w trakcie spotkań uczą się, jak radzić sobie z problemami wynikającymi z uzależnienia członka rodziny oraz jak stwarzać warunki i podejmować działania wspomagające proces wychodzenia z alkoholizmu.

Osoby uzależnione miały możliwość uczestniczenia w Treningu Zapobiegania Nawrotom Choroby, a wszyscy zainteresowani w Treningu Zastępowania Agresji

prowadzonym przez psychologa. Zajęcia obejmowały między innymi trening zachowań społecznych, uczenie się i nawiązywanie satysfakcjonujących kontaktów z innymi ludźmi, pracę nad problemami osobistymi, jak i modelowanie i utrwalanie konstruktywnych nawyków.

W 2012 r. stale z różnych form pomocy korzystało 271 osób. Łącznie udzielono 2.128 porad i usług, w tym między innymi 1.475 na rzecz osób uzależnionych, 391 na rzecz osób współuzależnionych, 72 na rzecz osób dotkniętych przemocą. Ponadto 11 osób zostało skierowanych do ośrodków leczenia uzależnień.

Dział Profilaktyki Uzależnień poza realizacją zadań związanych z poradnictwem i terapią na rzecz osób uzależnionych i współuzależnionych oraz dotkniętych przemocą w rodzinie – przez wielu uczestników zajęć postrzegany jest również jako miejsce bezpieczne w sytuacjach kryzysowych. Stykają się w nim bowiem ludzie dotknięci tymi problemami na płaszczyźnie nieformalnej, na zasadzie wzajemnego wsparcia, zaufania i przyjaźni, tworząc w ten sposób własne środowisko ludzi uczących się ponownie żyć bez alkoholu.

W strukturze MOPS w Jeleniej Górze funkcjonuje **Dzienny Dom Pomocy Społecznej**, będący ośrodkiem wsparcia dla osób starszych i samotnych, rencistów i emerytów o niskich dochodach, które ze względu na wiek i niepełnosprawność wymagają częściowej opieki i pomocy w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych. W 2012 r. średnio miesięcznie z pobytu w placówce korzystało 85 osób. Na utrzymanie placówki wydatkowano kwotę 544.141,95 zł. Z tytułu odpłatności pensjonariuszy do kasy Miasta odprowadzono kwotę 117.245,00 zł.

Dom zapewnia pensjonariuszom organizację czasu wolnego, muzykoterapię, terapię zajęciową. Prowadzone są również kółka zainteresowań oraz organizowane imprezy kulturalne i okolicznościowe takie jak: Dzień Babci i Dziadka, Dzień Kobiet, Dzień Seniora, Andrzejki, Mikołajki, Wigilia Bożego Narodzenia, spotkanie sylwestrowe połączone z zabawą taneczną, ogniska z pieczeniem kielbasek. W niektórych spotkaniach uczestniczą dzieci z Przedszkoli nr 27, 13, 14 i młodzież ze Szkół Podstawowych Nr 7 i 8 w Jeleniej Górze. Prowadzona jest również współpraca z Jeleniogórskim Centrum Informacji i Edukacji Regionalnej w Jeleniej Górze oraz z Książnicą Karkonoską w Jeleniej Górze, w ramach której odbywają się spotkania z ciekawymi ludźmi, prelekcje i pogadanki.

Raz w miesiącu w ramach akcji „Bezpieczny Senior” odbywały się spotkania z osobami zajmującymi się realizowaniem programu m.in. dzielnicowymi i strażnikami miejskimi. Celem tych spotkań była poprawa poczucia bezpieczeństwa osób w starszym wieku, samotnych oraz niepełnosprawnych.

Pensjonariusze do swojej dyspozycji mają salę terapii zajęciowej i pracownię krawiecką, salę telewizyjną, salę gier, czytelnię z codzienną prasą oraz salę rehabilitacyjną wyposażoną w sprzęt do ćwiczeń, gdzie poprawiają swoją sprawność ruchową.

W Dziennym Domu działa także Klub Seniora, prowadzony przez pensjonariuszy, gdzie organizowane są spotkania przy kawie i herbacie, imieniny, urodziny w gronie pensjonariuszy, zabawy taneczne i potańcówki.

Dzienny Dom Pomocy Społecznej zapewnia swoim pensjonariuszom wyżywienie w postaci trzech posiłków dziennie: śniadania, obiadu oraz podwieczorku. Odpłatność za wyżywienie wynosi 8,50 zł za każdy dzień i obliczana jest na podstawie dziennych raportów żywieniowych w wysokości zakupu produktów żywnościowych.

W ramach programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” przez cały 2012 r. wydawane były przy Dziennym Domu Pomocy Społecznej posiłki dla potrzebujących. Średnio miesięcznie wydano około 100 porcji. Posiłek składał się z zupy gotowanej w kuchni Dziennego Domu, wkładki do zupy i chleba. Całkowity koszt posiłków tj. 3,50 zł pokryty został ze środków budżetu państwa przyznanych na realizację tego programu.

W Dziennym Domu działa także **Świetlica Środowiskowa**, do której w roku 2012 uczęszczało średnio miesięcznie 12 dzieci, przejawiających zaburzenia w zachowaniu, pochodzących z rodzin dysfunkcyjnych i dotkniętych problemem alkoholowym.

Zadania realizowane w Świetlicy ukierunkowane są przede wszystkim na edukację dzieci, stworzenie im odpowiednich warunków do nauki, dożywianie, dbałość o higienę, zdrowie psychiczne i fizyczne oraz bezpieczeństwo, propagowanie postaw abstynenckich wobec nałogów, nabywanie umiejętności radzenia sobie z napotkanymi problemami społecznymi. Przez cały 2012 r. prowadzono też zajęcia arteterapii.

Na utrzymanie Świetlicy Środowiskowej w 2012 r. wydatkowano kwotę 15.000,00 zł. Pieniądze w całości pochodziły z Funduszu Przeciwdziałania Alkoholizmowi.

III. ZADANIA WŁASNE POWIATU.

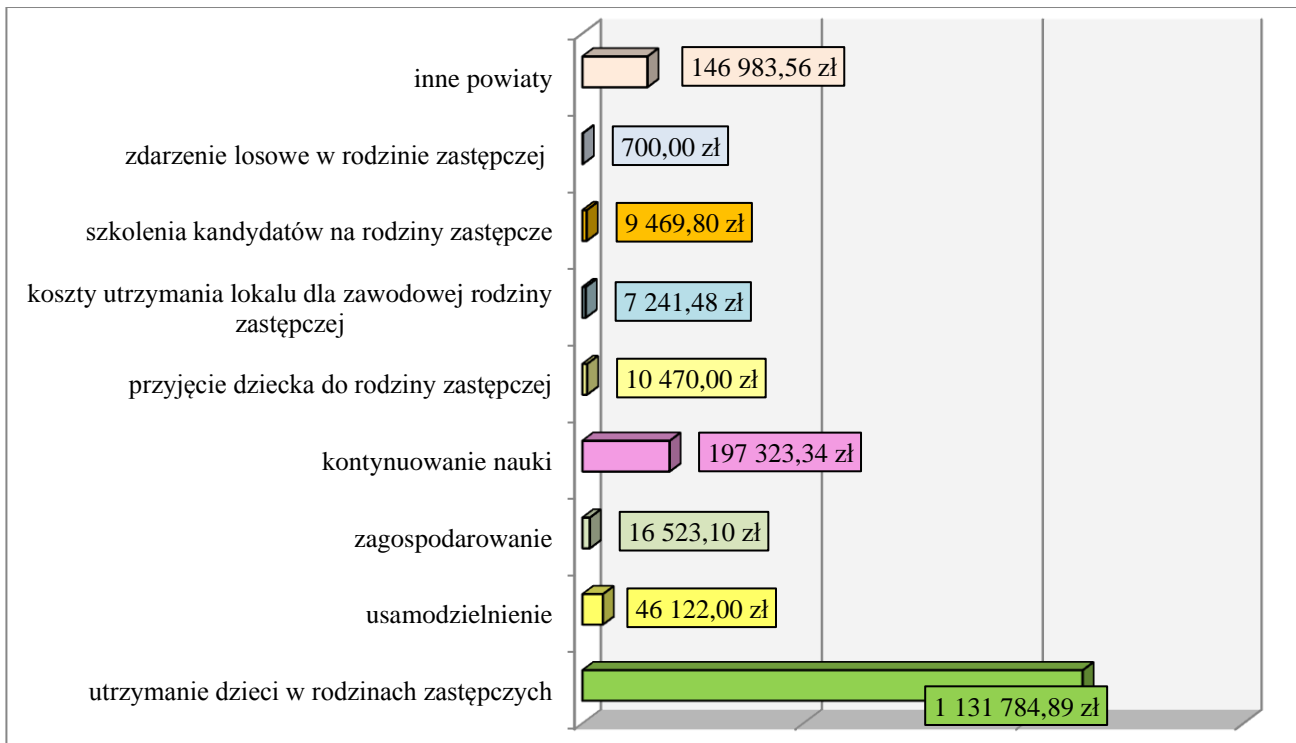
Do zadań własnych powiatu należy między innymi opieka nad rodziną i dzieckiem oraz rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych.

W roku 2012 na realizację zadań, wykonywanych przez **Dział Opieki nad Rodziną i Dzieckiem**, związanych z organizowaniem opieki w rodzinach zastępczych dzieciom całkowicie lub częściowo pozbawionym opieki rodziców, wydatkowano kwotę 1.566.618,17 zł przy czym 146.983,56 zł przekazano powiatom, na terenie których przebywają w rodzinach zastępczych dzieci będące mieszkańcami Jeleniej Góry.

Pozostała kwota 1.419.634,61 zł została wydatkowana na:

- pomoc pieniężną na częściowe pokrycie kosztów utrzymania 139 dzieci w 109 rodzinach zastępczych (2 rodziny zastępcze zawodowe, 24 rodziny zastępcze niezawodowe i 83 rodziny spokrewnione) w wysokości 1.131.784,89 zł,
- pomoc pieniężną na usamodzielnienie wypłaconą 10 wychowankom rodzin zastępczych w wysokości 46.122,00 zł,
- pomoc na zagospodarowanie wypłaconą 5 wychowankom rodzin zastępczych w wysokości 16.523,10 zł,
- pomoc pieniężną na kontynuowanie nauki wypłaconą 42 wychowankom rodzin zastępczych w wysokości 197.323,34 zł,

- jednorazową pomoc pieniężną na pokrycie wydatków związanych z przyjmowaniem dziecka do rodziny zastępczej, wypłaconą 6 dzieciom w 4 rodzinach w wysokości 10.470,00 zł,
- świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania lokalu dla 1 zawodowej rodziny zastępczej w wysokości 7.241,48 zł,
- szkolenia kandydatów na rodziny zastępcze w wysokości 9.469,80 zł,
- jednorazowe świadczenie dla 1 rodziny zastępczej z tytułu wystąpienia zdarzenia losowego w wysokości 700,00 zł.

Wyk. 4. Środki wydatkowane na organizowanie opieki w rodzinach zastępczych dzieciom całkowicie lub częściowo pozbawionym opieki rodziców.

W celu zapobiegania sytuacjom kryzysowym w rodzinach oraz udzielania wsparcia rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych od 1 kwietnia 2012 r. w Ośrodku zatrudniony został **asystent rodziny**. Ponadto dzięki pozyskaniu przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Jeleniej Górze dofinansowania w ramach „Resortowego programu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej na rok 2012”, na okres kwartału została zatrudniona druga osoba, wykonująca zadania asystenta rodziny. Wkład własny miasta w realizacji tego zadania wynosił jedynie 11 %.

Do zadań asystenta należało między innymi: diagnozowanie problemu rodziny i określenie, wspólnie z rodziną podstawowych problemów i potrzeb, sporządzenie planu pomocy rodzinie, zorganizowanie wsparcia środowiskowego oraz podejmowanie wspólnie z rodziną działań związanych z realizacją zadań zawartych w planie, prowadzenie poradnictwa i edukacji w zakresie możliwości rozwiązywania występujących problemów, pomoc w poprawie sytuacji życiowej rodziny, kontrolowanie i wspieranie procesu zmian,

wzmacnianie i pokazywanie rezultatów własnych osiągnięć, dalsze budowanie aktywnej postawy rodziny.

Zgodnie z art. 15 ust. 4 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2013 r. poz. 135) – liczba rodzin, z którymi jeden asystent może w tym samym czasie prowadzić pracę, jest uzależniona od stopnia trudności wykonywanych zadań, jednak nie może przekroczyć 20.

W roku sprawozdawczym świadczeniami pomocy społecznej objętych było 428 rodzin dysfunkcyjnych z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego, które w celu poprawy ich funkcjonowania wymagałyby wsparcia asystenta rodziny. W myśl cytowanej wyżej ustawy w Ośrodku winno być zatem zatrudnionych 22 asystentów rodziny.

Omawiana ustawa wprowadziła zmiany w obowiązującym Kodeksie rodzinnym i opiekuńczym, na podstawie których sąd może zobowiązać rodziców oraz małoletniego do określonego postępowania, a w szczególności do pracy z asystentem rodziny, realizowania planu pracy z rodziną, a także skierować rodziców do placówki zajmującej się poradnictwem lub świadczącej rodzinie inną pomoc, z jednoczesnym wskazaniem sposobu kontroli wykonania wydanych zarządzeń. Sądy rejonowe wielokrotnie zwracały się o objęcie rodzin wsparciem asystenta, wnioski te rozpatrywane były negatywnie z uwagi na brak asystentów rodziny i funduszy na ich zatrudnienie.

W 2012 r. ze wsparcia asystenta rodziny skorzystały łącznie 23 rodziny, z 3 rodzinami asystent rodziny zakończył współpracę z uwagi na osiągnięcie założonych celów, z 1 rodziną z uwagi na zaprzestanie współpracy przez rodzinę.

W związku z wejściem w życie z dniem 1 stycznia 2012 r. wspomnianej wyżej ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, pojawiła się konieczność zatrudnienia **2 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej**. Do zadań koordynatorów należało między innymi:

- udzielanie pomocy rodzinom zastępczym w realizacji zadań wynikających z pieczy zastępczej,
- przygotowanie we współpracy z asystentem rodziny i rodziną zastępczą planu pomocy dziecku,
- pomoc rodzinom zastępczym w nawiązaniu wzajemnego kontaktu oraz w uzyskaniu dostępu do specjalistycznej pomocy dla dzieci, w tym psychologicznej, reedukacyjnej i rehabilitacyjnej.

Dodatkowo koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej przekazywali do Ośrodka Adopcyjnego informacje o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających, udzielali wsparcia pełnoletnim wychowankom rodzinnych form pieczy zastępczej w oparciu o indywidualne programy usamodzielnienia. Świadczyli oni merytoryczne wsparcie rodzin zastępczych oraz pomoc w przezwyciężeniu problemów wychowawczych z dziećmi, nawiązują bezpośredni kontakt z rodzinami zastępczymi oraz monitorują proces adaptacji dziecka w rodzinie zastępczej, jego rozwój psychiczny, wystąpienie zaburzeń rozwojowych lub postępów w rozwoju dziecka.

Do zadań koordynatorów należy również współpraca z pracownikami socjalnymi w zakresie umożliwienia dzieciom przebywającym w rodzinie zastępczej powrotu do rodziny biologicznej, inicjowanie nowych form wsparcia uwzględniających zasoby środowiska lokalnego dla rodzin i dzieci w rodzinach zastępczych oraz sporządzanie, na wniosek sądu, opinii o rodzinie zastępczej i jej członkach.

W okresie od 1 kwietnia 2012 r. do 31 grudnia 2012 r. opieką koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej objęte były 44 rodziny zastępcze składające się łącznie ze 158 osób, z czego 63 to małoletnie dzieci umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej.

Pracownik socjalny Działu Opieki nad Rodziną i Dzieckiem co najmniej raz na 6 miesięcy dokonuje oceny sytuacji opiekuńczo – wychowawczej dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych, dotyczącej między innymi zasadności dalszego pobytu w rodzinie zastępczej, kontaktów dziecka z rodziną biologiczną, sytuacji szkolnej i zdrowotnej, przeprowadza wymagane przepisami prawa aktualizacyjne wywiady środowiskowe. W przypadku wystąpienia sytuacji problemowych przeprowadzane są wizyty w szkołach, rozmowy z wychowawcą oraz pedagogiem szkolnym. Analizie podlegają zgłaszane przez rodziców zastępczych trudności opiekuńczo – wychowawcze. Opracowywany jest także plan działań interwencyjnych i naprawczych. Ocenie podlegają kontakty dzieci z rówieśnikami, stosunek do dorosłych, relacje między poszczególnymi członkami rodziny. W przypadkach uzasadnionych sporządzany jest wniosek do Sądu o nadzór kuratora – w roku 2012 sporządzone zostały 3 takie wnioski. W sytuacji, kiedy w trakcie pracy z rodziną stwierdzony zostaje brak zasadności dalszego pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, sporządzane są do Sądu Rejonowego wnioski o powrót dziecka do rodziny biologicznej, bądź też o umieszczenie dziecka w innej formie pieczy zastępczej. W okresie sprawozdawczym do Sądu Rejonowego złożono 3 wnioski o powrót dzieci pod opiekę rodziców biologicznych. Dwa z nich zakończyły się powrotem dziecka do domu rodzinnego, w odniesieniu do trzeciego wniosku nie zostało jeszcze wydane postanowienie.

Na dwa miesiące przed osiągnięciem pełnoletności przez wychowanków rodzin zastępczych lub na dwa miesiące przed opuszczeniem placówki opiekuńczo – wychowawczej, pełnoletni wychowankowie mają sporządzany program usamodzielnienia, gdzie wraz z wychowankiem i jego opiekunem określone są cele i zadania wychowanka, jego plany edukacyjne oraz życiowe. W przypadku braku opiekuna programu usamodzielnienia, opiekunem zostaje pracownik socjalny, przyjmując na siebie obowiązek pomocy i nadzorowania wychowanka. W 2012 r. indywidualne programy usamodzielniania były przygotowane dla 15 wychowanków.

Ponadto dla potrzeb Sądu Rejonowego przeprowadzono 18 wywiadów w środowisku, na podstawie których sporządzono 18 opinii dotyczących osób zgłaszających gotowość do pełnienia funkcji rodziny zastępczej. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, który jest organizatorem pieczy zastępczej w Mieście Jelenia Góra, zlecił Karkonoskiemu Stowarzyszeniu Pomocy Dziecku i Rodzinie „Nadzieja” przeprowadzenie szkolenia PRIDE dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej. Do przedmiotowego szkolenia przystąpiło 9 osób, z czego 6 ukończyło szkolenie i uzyskało kwalifikacje do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej.

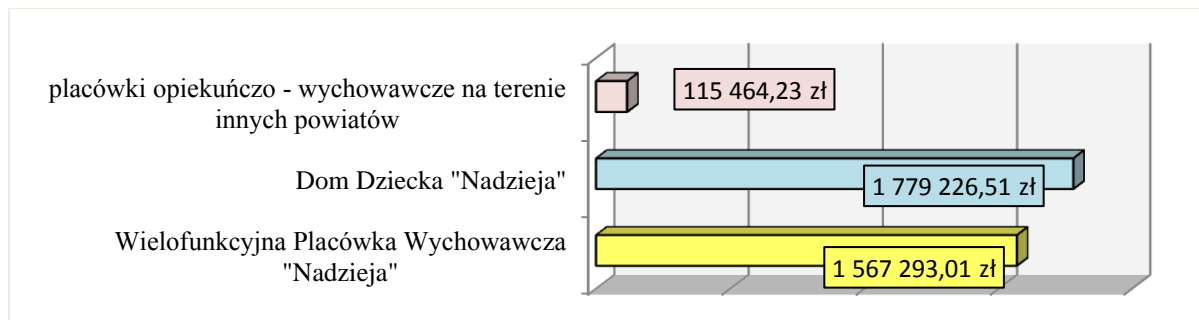

Dział Opieki nad Rodziną i Dzieckiem zajmuje się również wydawaniem skierowań do placówek opiekuńczo – wychowawczych. W roku sprawozdawczym wydanych zostało 87 takich skierowań, w tym:

- 32 skierowania do Wielofunkcyjnej Placówki Opiekuńczo – Wychowawczej „Nadzieja”, prowadzonej przez Karkonoskie Stowarzyszenie Pomocy Dziecku i Rodzinie „Nadzieja” w Jeleniej Górze,
- 38 skierowań do Domu Dziecka „Nadzieja” prowadzonego przez Karkonoskie Stowarzyszenie Pomocy Dziecku i Rodzinie „Nadzieja” w Jeleniej Górze,
- 17 skierowań do Domu Dziecka Nr 2 „Dąbrówka” – Placówki Wielofunkcyjnej w Jeleniej Górze.

W 2012 r. na utrzymanie dzieci w placówkach opiekuńczo – wychowawczych wydatkowano łącznie kwotę 3.461.983,75 zł. W kwocie tej mieści się :

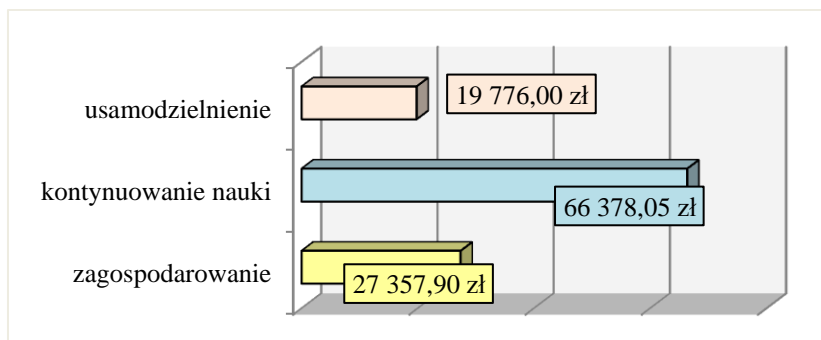
- dotacja na utrzymanie dzieci w Wielofunkcyjnej Placówce Opiekuńczo – Wychowawczej „Nadzieja” – 1.567.293,01 zł,
- dotacja na utrzymanie dzieci w Domu Dziecka „Nadzieja” – 1.779.226,51 zł,
- odpłatność za pobyt dzieci w placówkach opiekuńczo – wychowawczych na terenie innych powiatów – 115.464,23 zł.

Wyk.5. Środki wydatkowane na utrzymanie dzieci w placówkach opiekuńczo – wychowawczych.

W ramach świadczeń pieniężnych wydatkowano kwotę 113.511,95 zł z przeznaczeniem na świadczenia pieniężne z tytułu kontynuowania nauki, zagospodarowania i usamodzielnienia wypłaconą wychowankom placówek opiekuńczo – wychowawczych. W powyższej kwocie mieszczą się:

- pomoc na zagospodarowanie dla 7 osób w łącznej kwocie: 27.357,90 zł,
- pomoc pieniężna w związku z kontynuowaniem nauki dla 21 osób w łącznej kwocie 66.378,05 zł,
- pomoc pieniężna na samodzielzenie dla 3 osób w łącznej kwocie 19.776,00 zł.

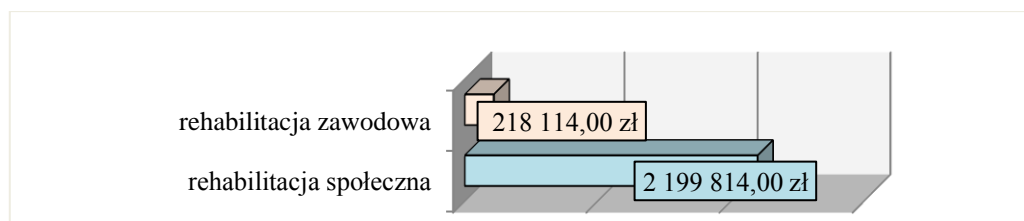
Wyk. 6. Środki wydatkowane na pomoc wychowankom placówek opiekuńczo – wychowawczych.

W roku sprawozdawczym Dział Opieki nad Rodziną i Dzieckiem opracował „Gminny program wspierania rodziny dla Miasta Jeleniej Góry na lata 2012 – 2014” oraz „Powiatowy program rozwoju systemu pieczy zastępczej dla Miasta Jeleniej Góry na lata 2012 – 2014”. Oba programy zostały przyjęte Uchwałą Nr 294.XXX.2012 Rady Miejskiej Jeleniej Góry z dnia 29 października 2012 r.

Dzięki staraniom Działu i złożeniu 7 ofert konkursowych, udało się pozyskać w ramach „Resortowego programu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej na rok 2012” środki w łącznej kwocie 111.714,51 zł, które przeznaczono na dofinansowanie kosztów zatrudnienia koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej, asystenta rodziny, kosztu szkolenia kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, wynagrodzenia dla zawodowych rodzin zastępczych, a także częściowo pokryto wydatki z tytułu obowiązkowego zwiększenia wysokości świadczeń na utrzymanie dzieci w rodzinach zastępczych niezawodowych.

W 2012 roku **Dział Rehabilitacji** realizował zadania powiatu na rzecz osób niepełnosprawnych wynikające z ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, których głównym źródłem finansowania były środki Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

Limit środków przyznany decyzją Zarządu PFRON dla Miasta Jeleniej Góry na realizację zadań ustawowych z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej na rok 2012 wynosił 2.417.928,00 zł. Udział środków na rehabilitację społeczną i zawodową przedstawia poniższy wykres:

Wyk. 7. Środki wydatkowane na rehabilitację społeczną i zawodową.

W 2012 roku Dział realizował następujące zadania:

- zadania powiatu na rzecz osób niepełnosprawnych wynikające z ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych,

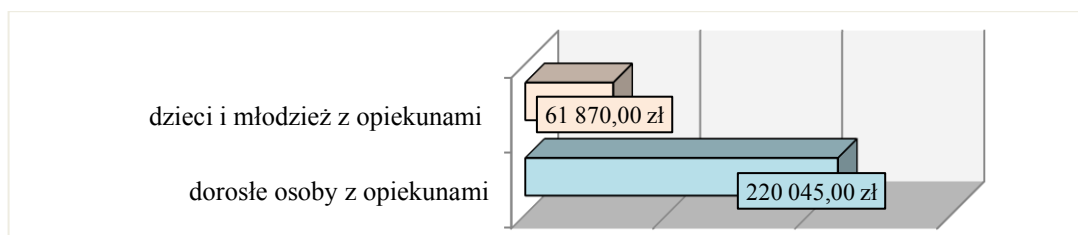
- obsługa merytoryczna i finansowa programów celowych PFRON, których uczestnikiem jest Miasto Jelenia Góra,
- obsługa merytoryczna i finansowa umów dotyczących wspierania działań na rzecz niepełnosprawnych Jeleniogórzan,
- prowadzenie wypożyczalni sprzętu ortopedycznego i rehabilitacyjnego dla mieszkańców miasta Jeleniej Góry,
- prowadzenie Punktu Informacji dla Osób Niepełnosprawnych.

Rehabilitacja społeczna ma na celu umożliwienie osobom niepełnosprawnym uczestnictwa w życiu społecznym poprzez:

- wyrabianie zaradności osobistej i pobudzanie aktywności społecznej osób niepełnosprawnych,
- wyrabianie umiejętności samodzielnego wypełniania ról społecznych,
- likwidację barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych,
- kształtowanie w społeczeństwie właściwych postaw i zachowań sprzyjających integracji z osobami niepełnosprawnymi.

W ramach rehabilitacji społecznej w 2012 roku realizowano następujące zadania:

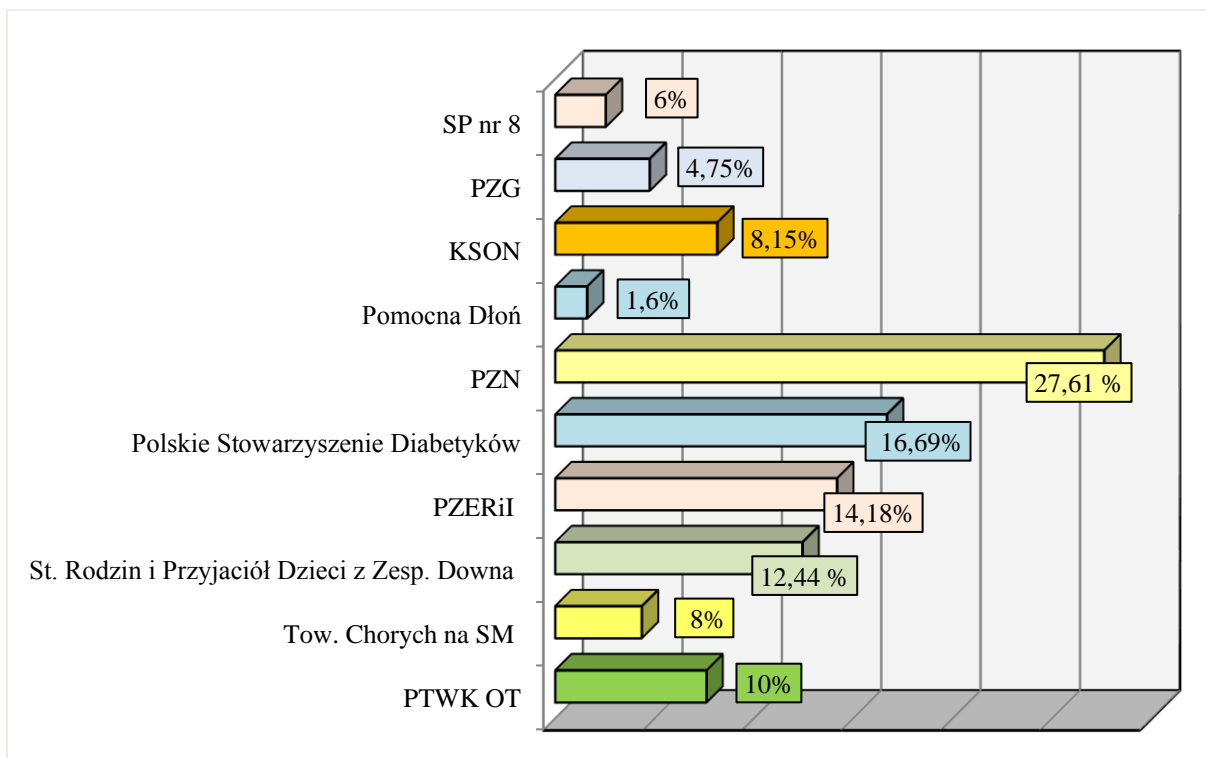
- 1) dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych na kwotę 281.915,00 zł. Liczba ubiegających się o dofinansowanie do turnusów rehabilitacyjnych ogółem wyniosła 587 osób (w tym 183 opiekunów). Wpłacono dofinansowanie dla 415 osób (w tym 108 opiekunów).

Wyk. 8. Środki wydatkowane na dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych.

- 2) dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych. Na zadanie to wpłynęło 29 wniosków (28 imprez), na kwotę 85.985,00 zł. Przedmiotowe wnioski złożyło 10 organizacji pozarządowych. Kwota wydatkowana na to zadanie wyniosła 78.886,00 zł.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, przy jednoczesnej pozytywnej opinii Powiatowej Społecznej Rady ds. Osób Niepełnosprawnych, przyznał dofinansowanie do organizacji 27 imprez niżej wymienionym podmiotom:

Wyk. 9. Udział procentowy przyznanych dofinansowań ze środków PFRON poszczególnym wnioskodawcom na sport, kulturę, rekreację i turystykę osób niepełnosprawnych.

We wspomnianych imprezach wzięło udział łącznie 1.151 osób niepełnosprawnych.

3) dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny oraz przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane osobom niepełnosprawnym na podstawie odrębnych przepisów wydatkowano kwotę 514.990,00 zł, w tym na:

- dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny dla 12 niepełnosprawnych osób – 15.000,00 zł,
- dofinansowanie w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze dla 1.224 osób – 499.990,00 zł.

Należy podkreślić, że dofinansowanie do zaopatrzenia w środki pomocnicze i przedmioty ortopedyczne jest niezmiernie ważnym zadaniem, gdyż są to środki i sprzęty niezbędne do godnego i pełniejszego funkcjonowania tych osób w środowisku. Należą do nich: protezy kończyn i protezy piersi, aparaty słuchowe i systemy FM, wózki inwalidzkie, materace i poduszki przeciwoodleżynowe, ortezy, obuwie i gorsety ortopedyczne, peruki, kule, pieluchomajtki oraz worki stomijne i cewniki.

4) dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych, w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych przeznaczono kwotę 434.476,00 zł. W ramach poszczególnych barier przyznano dofinansowanie do:

- barier architektonicznych – dostosowanie pomieszczeń mieszkalnych do potrzeb osób niepełnosprawnych, w tym dofinansowanie uchwytów funkcjonalnych, dostosowania

łazienek, likwidacja progów, poszerzanie otworów drzwiowych, wykonanie posadzek antypoślizgowych,

- barier w komunikowaniu się – zestawy komputerowe z przyłączem do Internetu, tablet, telefony z programem udźwiękawiającym,
- barier technicznych – centralne ogrzewanie bezobsługowe, siedziska, brama garażowa/wjazdowa z napędem elektrycznym, oprawki okularowe, pralki, zmywarki, uchwyty funkcjonalne, podnośnik wannowy, kuchenka mikrofalowa, czytaki, krzesło toaletowe, lupa elektroniczne, radiomagnetofony z CD, płyty indukcyjne, dyktafon, elektryczne ogrzewacze wody, grzejniki elektryczne, schodołazy, rower trójkołowy z napędem ręcznym, rower tandem, meble z systemem windowym dla osoby poruszającej się na wózku inwalidzkim.

Wydatkowanie środków finansowych na ten cel przedstawia poniższa tabela.

Lp.	Rodzaj barier likwidowanych w miejscu zamieszkania osób niepełnosprawnych	Przyjęte wnioski w 2012 roku		Zrealizowane umowy w 2012 roku	
		Liczba osób	Kwota wnioskowana (w zł)	Liczba osób	Kwota wydatkowana (w zł)
1.	Bariery architektoniczne	42	322.474	22	115.964
2.	Bariery w komunikowaniu się	215	403.360	147	171.378
3.	Bariery techniczne	109	254.601	76	147.134
	OGÓLEM :	366	980.435	245	434.476

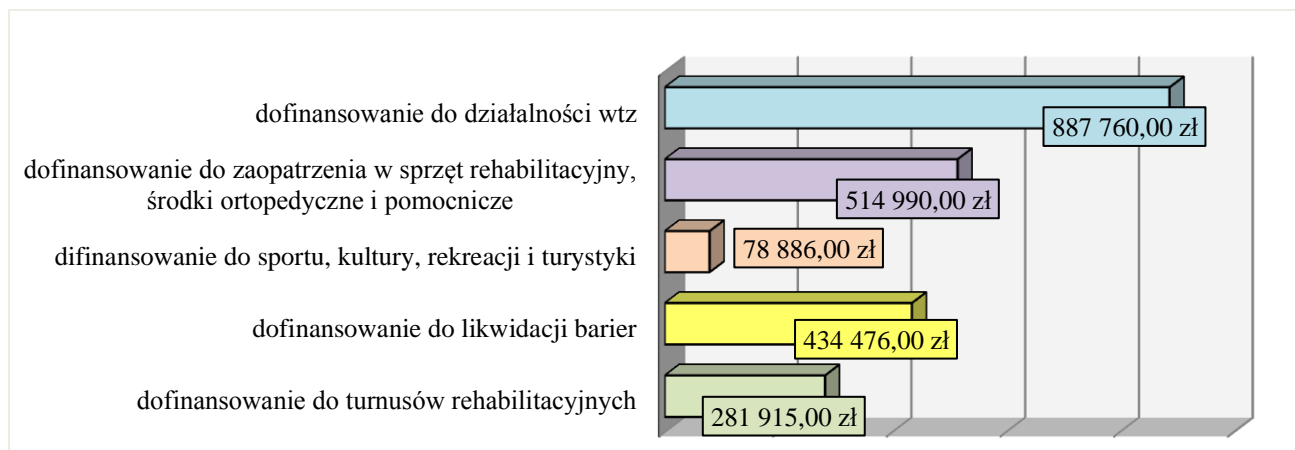
Tab. 2. Środki wydatkowane na likwidację barier dla osób niepełnosprawnych.

5) dofinansowanie kosztów tworzenia i działania warsztatów terapii zajęciowej - w 2012 r. przeznaczono na to zadanie kwotę 887.760,00 zł. Na terenie Miasta Jeleniej Góry funkcjonują 2 warsztaty terapii zajęciowej:

- przy Polskim Towarzystwie Walki z Kalectwem Oddział Terenowy w Jeleniej Górze, w którym rehabilitowanych jest 20 osób niepełnosprawnych z różnymi schorzeniami – kwota dofinansowania 295.920,00 zł,
- przy Polskim Stowarzyszeniu Na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym Koło w Jeleniej Górze dla 40 osób z niepełnosprawnością intelektualną – kwota dofinansowania 591.840,00 zł.

Roczny koszt pobytu w WTZ jednego uczestnika, pokrywany ze środków PFRON, podobnie jak w latach poprzednich wynosił 14.796,00 zł. Należy podkreślić, iż 10% ogólnych kosztów działalności WTZ sfinansowane zostało ze środków budżetu Miasta Jeleniej Góry tj. w wysokości 82.200,00 zł. Dział Rehabilitacji prowadzi nadzór merytoryczny i finansowy nad działalnością w/w placówek.

Poniższy wykres przedstawia wysokość wydatkowanych środków PFRON w 2012 roku w ramach realizacji zadań z zakresu rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych.

Wyk. 10. Środki wydatkowane na rehabilitację społeczną.

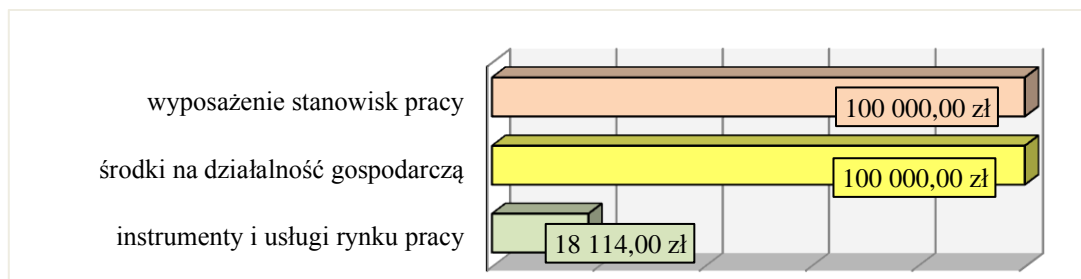
Rehabilitacja zawodowa ma na celu ułatwienie osobom niepełnosprawnym uzyskanie i utrzymanie odpowiedniego zatrudnienia oraz uzyskanie awansu zawodowego przez umożliwienie im korzystania z poradnictwa zawodowego, szkolenia zawodowego, pośrednictwa pracy oraz pomocy w zatrudnieniu.

Przy realizacji wyżej wymienionego zadania Dział Rehabilitacji współpracuje m.in. z Powiatowym Urzędem Pracy, Państwową Inspekcją Pracy, Powiatowym Zespołem ds. Orzekania o Niepełnosprawności oraz pracodawcami.

W ramach rehabilitacji zawodowej Dział realizował w 2012 roku następujące zadania:

- 1) przyznawanie osobom niepełnosprawnym środków na rozpoczęcie działalności gospodarczej, rolniczej albo na wniesienie wkładu do spółdzielni socjalnej. Limit środków finansowych PFRON na to zadanie wyniósł 100.000,00 zł. O środki na rozpoczęcie działalności gospodarczej wnioskowało 6 osób niepełnosprawnych, na łączną kwotę 280.914,00 zł. Pozytywnie rozpatrzono 3 wnioski. Ostatecznie podpisano 3 umowy na kwotę 100.000,00 zł,
- 2) dokonywanie zwrotu pracodawcy kosztów wyposażenia stanowiska pracy osoby niepełnosprawnej. O zwrot kosztów wyposażenia stanowiska pracy wnioskowało 4 pracodawców z terenu miasta, na kwotę 180.983,00 zł. pozytywnie rozpatrzono 3 wnioski. Podpisano 3 umowy na łączną kwotę 100.000,00 zł. – utworzono 3 stanowiska pracy dla 3 osób niepełnosprawnych,
- 3) finansowanie wydatków na usługi i instrumenty rynku pracy na rzecz osób niepełnosprawnych poszukujących pracy, niepozostających w zatrudnieniu. Na ten cel przeznaczono kwotę 18.114,00 zł. Dział Rehabilitacji obsługuje to zadanie finansowo, natomiast jest ono realizowane przez Powiatowy Urząd Pracy w Jeleniej Górze poprzez finansowanie m.in. szkoleń zawodowych, stypendiów i staży. W roku sprawozdawczym przedmiotowe dofinansowanie otrzymały 3 osoby.

Wysokość wydatkowanych środków PFRON w 2012 roku w ramach realizacji zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych przedstawia poniższy wykres.

Wyk. 11. Środki wydatkowane na rehabilitację zawodową.

Na zadania z zakresu rehabilitacji społecznej i zawodowej ogółem wydatkowano w 2012 r. kwotę 2.416.140,10 zł. W ramach 2,5% środków przeznaczonych na obsługę realizowanych zadań ustawowych, do budżetu Miasta przekazano kwotę 60.406,33 zł.

Miasto Jelenia Góra jest uczestnikiem programów celowych ogłaszanych przez PFRON. W roku sprawozdawczym realizowano 2 takie programy:

- 1) Program celowy „**Junior – program aktywizacji zawodowej niepełnosprawnych absolwentów**”. W 2012 roku na przedmiotowy program uzyskano dofinansowanie w wysokości 15.312,00 zł. W wyniku jego realizacji 3 osoby niepełnosprawne zarejestrowane w PUP, otrzymały świadczenia na rehabilitację zawodową oraz 3 pracodawców otrzymało premię z tytułu odbycia stażu przez te osoby.
- 2) Program celowy „**Aktywny samorząd**”. Rok 2012 to pierwszy rok działania programu. W trakcie realizacji programu złożono 24 wnioski na łączną kwotę 132.667,50 zł. Pozytywnie rozpatrzono 17 wniosków. W ramach pilotażowego programu PFRON „Aktywny samorząd” udzielono pomoc 17 osobom ze znacznym stopniem niepełnosprawności bądź równoważnym, na łączną kwotę 85.639,00 zł w ramach następujących obszarów:
  - obszar B1 – pomoc w zakupie specjalistycznego sprzętu komputerowego wraz z oprogramowaniem dla 4 osób,
  - obszar B2 – pomoc w zakupie urządzeń lektorskich dla 5 osób,
  - obszar C – pomoc w zakupie wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym dla 5 osób,
  - obszar D – pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym dla 3 osób.

Przy Dziale Rehabilitacji funkcjonuje **Punkt Informacji dla Osób Niepełnosprawnych**, który na bieżąco udziela informacji osobom niepełnosprawnym o przysługujących ulgach i uprawnieniach, o możliwościach uzyskania dofinansowań ze środków PFRON do różnych form rehabilitacji, a także na temat organizacji pozarządowych działających na rzecz osób niepełnosprawnych. Z Punktu Informacji korzystają także pracodawcy w tematach: rodzaje ulg, zwolnień i dotacje z tytułu zatrudniania osób niepełnosprawnych.

Wszystkie informacje dla osób niepełnosprawnych na bieżąco umieszczane są na stronie internetowej Punktu Informacji, dostępnej poprzez stronę Ośrodka pod adresem <http://www.mops.jelenia-gora.pl/>.

Ponadto Dział Rehabilitacji prowadził również działania związane z ogłoszonymi przez Prezydenta Miasta Jeleniej Góry 3 otwartymi konkursami ofert na realizację w 2012 roku zadań publicznych w ramach wspierania działań na rzecz osób niepełnosprawnych z zakresu:

- integracji i przeciwdziałania niepełnosprawności poprzez promowanie społeczeństwa zintegrowanego wśród dzieci i młodzieży,
- wzrost aktywizacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych,
- kształtowanie prawidłowego wizerunku osoby niepełnosprawnej.

Pierwszy konkurs unieważniono. W ramach 2 pozostałych konkursów złożonych zostało 11 ofert na łączną kwotę 119.315,00 zł. Po dokonaniu weryfikacji pod względem formalno-merytorycznym, podpisano 10 umów. Na ten cel, z budżetu Miasta wydatkowano kwotę 73.237,98 zł.

W trybie art. 19 a ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o pożytku publicznym i o wolontariacie złożono 4 oferty na kwotę 18.030,00 zł. Oferty podano do wiadomości publicznej. W rezultacie podpisano 4 umowy na kwotę 18.030,00 zł. wydatkowano 17.510,00 zł.

Ogółem na te zadania wydatkowano kwotę w wysokości 90.747,98 zł.

W ramach działań na rzecz osób niepełnosprawnych Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej na zlecenie Prezydenta Miasta Jeleniej Góry, wspólnie z Wydziałem Dialogu Społecznego Urzędu Miast Jeleniej Góry, zorganizował konferencję p.n. „Praktyczne aspekty wdrażania Konwencji o Prawach Osób Niepełnosprawnych w świetle polityki państwa i samorządu”. Koszt konferencji zamknął się kwotą 4.527,42 zł.

IV. Zadania zlecone z zakresu administracji rządowej.

Na realizację zadań z zakresu administracji rządowej wynikających z ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych oraz ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów Ośrodek wydatkował kwotę 17.296,803,82 zł.

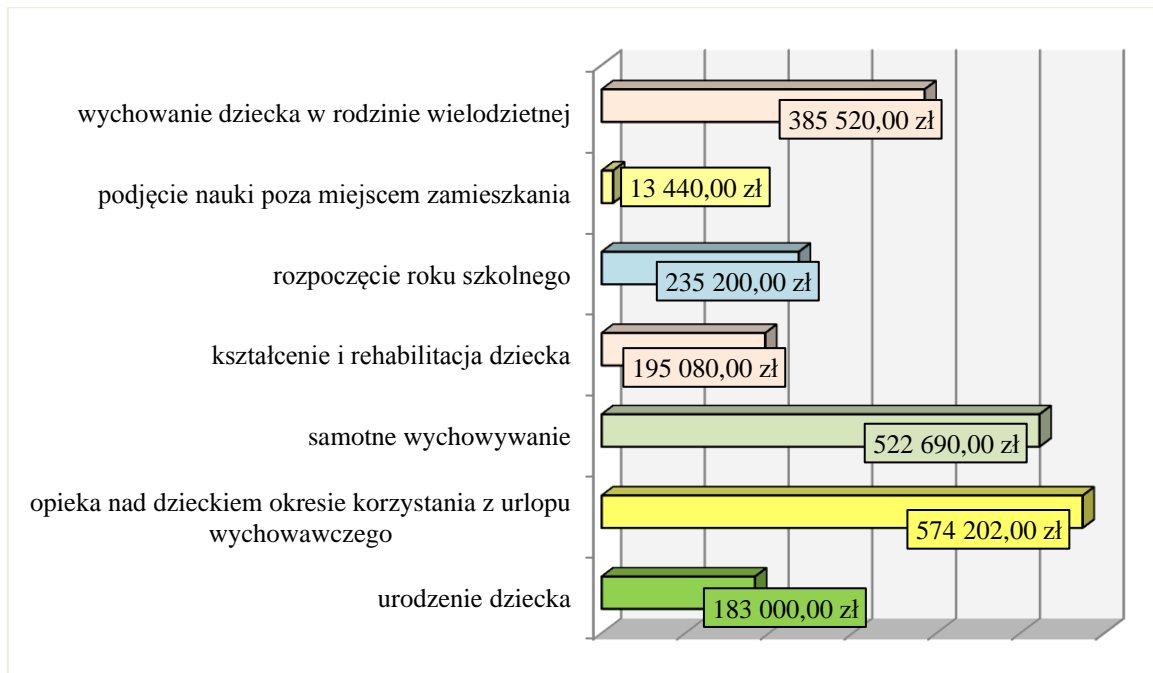
W roku 2012 **zasiłki rodzinne** wypłacono na rzecz 3.869 dzieci na kwotę 3.450.229,00 zł. Osoby, które mają prawo do zasiłku rodzinnego, mogą być również uprawnione do **dotatków**.

W okresie sprawozdawczym do zasiłku rodzinnego wypłacono dodatki z tytułu:

- urodzenia dziecka na rzecz 183 dzieci na kwotę 183.000,00 zł,
- opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego na rzecz 208 dzieci na kwotę 574.202,00 zł,
- samotnego wychowywania na rzecz 303 dzieci na kwotę 522.690,00 zł,
- kształcenia i rehabilitacji dziecka na rzecz 240 dzieci na kwotę 195.080,00 zł,
- rozpoczęcia roku szkolnego na rzecz 2.352 dzieci na kwotę 235.200,00 zł,
- podjęcia przez dziecko nauki poza miejscem zamieszkania na rzecz 34 dzieci na kwotę 13.440,00 zł,

- wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej na rzecz 563 dzieci w kwocie 385.520,00 zł.

Wyk. 12. Środki wydatkowane na dodatki do zasiłku rodzinnego.

Jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia dziecka wypłaconą na rzecz 650 dzieci na kwotę 650.000,00 zł.

Ustawa o świadczeniach rodzinnych wprowadziła dwa rodzaje świadczeń, których przyznanie wiąże się bezpośrednio z niepełnosprawnością wnioskodawców, bądź też osób pozostających pod ich opieką.

Z tego tytułu wypłacono:

- **zasiłek pielęgnacyjny**-w 2012 roku wypłacono 3.653 osobom na łączną kwotę 3.730.140,00 zł, przyznawany jest w celu częściowego pokrycia wydatków wynikających z konieczności zapewnienia opieki i pomocy innej osoby w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji,
- **świadczenie pielęgnacyjne**-w 2012 roku wypłacono 425 osobom na łączną kwotę 2.191.923,00 zł, które przysługuje z tytułu rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu sprawowania opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczność stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczność stałego współdziałania na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji, albo osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności.

Ponadto osobom uprawnionym opłacane były składki na ubezpieczenie emerytalno-rentowe. Takie świadczenia otrzymało 183 osób na kwotę 419.133,00 zł.

W związku z realizacją „**Rządowego programu wspierania osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne**” w 2012 roku wypłacono pomoc finansową na kwotę 201.600,00 zł, w tym;

- wynikającą z Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 grudnia 2011 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu wspierania niektórych osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne – w miesiącach styczeń, luty, marzec 2012 r. wypłacona 164 osobom,
- wynikającą z Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 maja 2012 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu wspierania niektórych osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne – w miesiącach kwiecień, maj, czerwiec 2012 r. wypłacona 165 osobom,
- wynikającą z Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 25 czerwca 2012 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu wspierania niektórych osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne – w miesiącach lipiec, sierpień, wrzesień, październik, listopad, grudzień 2012 r. wypłacona 186 osobom.

Poza zadaniami przedstawionymi powyżej, Ośrodek opłacał także składki na ubezpieczenie zdrowotne określone w przepisach ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, za osoby otrzymujące wybrane świadczenia rodzinne. Na ten cel wydatkowano kwotę 164.700,00 zł dla 279 osób.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego w okresie sprawozdawczym tj. w roku 2012 wypłacone 1.099 osobom uprawnionym na kwotę 4.746.247,00 zł. Do działań wykonywanych wobec dłużników alimentacyjnych w 2012 r. należały:

- informacje przekazywane komornikowi sądowemu mające wpływ na egzekucję zasądzonych świadczeń alimentacyjnych, pochodzących z wywiadu alimentacyjnego oraz oświadczenia majątkowego wobec 198osób,
- wnioski do starosty o podjęcie działań zmierzających do aktywizacji zawodowej dłużnika alimentacyjnego, skierowanie dłużnika do robót publicznych lub prac organizowanych na zasadach robót publicznych, oraz informacji od starosty o braku możliwości realizacji art. 5 ust.3 pkt 2 i 3 ustawy wobec 84 osób,
- skierowanie wniosku o ściganie za przestępstwa określone w art. 209 § 1 Kodeksu karnego wobec 353osób,
- skierowanie wniosku o zatrzymanie oraz zwrot zatrzymanego prawa jazdy dłużnika alimentacyjnego wobec 297osób.

W roku sprawozdawczym wystawiono 914 tytułów wykonawczych w celu wyegzekwowania należności z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego na rzecz osoby uprawnionej.

Ponadto dodać należy, iż wysokość należności wyegzekwowanych bezpośrednio od dłużników alimentacyjnych oraz za pośrednictwem organów egzekucyjnych za okres od 1 stycznia 2012 r. do 31 grudnia 2012 r. wyniosła – 679.524,99 zł.

W sprawach świadczeń rodzinnych i świadczeń z funduszu alimentacyjnego wydano 7.319 decyzji, w tym 5.167 decyzji w sprawach świadczeń rodzinnych oraz 2.152 decyzji z tytułu funduszu alimentacyjnego.

V. ZADANIA POZOSTAŁE.

Działając na podstawie:

- ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy,
- ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej,
- rozporządzenia Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 25 października 2005 r. w sprawie trybu organizowania prac społecznie użytecznych,

Ośrodek był współorganizatorem **prac społecznie użytecznych**, które podejmowane były przez osoby bezrobotne bez prawa do zasiłku, korzystające ze świadczeń pomocy społecznej.

W okresie sprawozdawczym Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej sporządził i przekazał do Powiatowego Urzędu Pracy w Jeleniej Górze listę 895 osób bezrobotnych bez prawa do zasiłku, które mogą zostać skierowane do wykonywania prac społecznie użytecznych (w tym 377 kobiet i 518 mężczyzn). W 2012 r. z 265 osób skierowanych, prace społecznie użyteczne podjęło 258 osób.

Z powodu odmowy podjęcia prac społecznie użytecznych lub ich przerwania, jak również z powodu braku współdziałania osoby lub rodziny z pracownikiem socjalnym w rozwiązywaniu trudnej sytuacji życiowej, odmowy zawarcia kontraktu socjalnego lub niedotrzymania jego postanowień, czy też nieuzasadnionej odmowy podjęcia zatrudnienia w 2012 r. wydano 152 decyzje odmawiające przyznania świadczeń z pomocy społecznej.

W 2012 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej kontynuował realizację **Projektu systemowego pn. „Postaw na siebie”**.

Projekt jest realizowany od 01 marca 2009 r. do 31 grudnia 2013 r. w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki – Działanie 7.1 Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji, Poddziałanie 7.1.2 Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji przez powiatowe centra pomocy rodzinie.

Działania projektowe skierowane były do 214 osób w wieku aktywności zawodowej, zatrudnionych lub pozostających bez zatrudnienia, korzystających z pomocy społecznej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej i należących do jednej z poniższych grup:

- osoby niepełnosprawne mające trudności z integracją zawodową i społeczną,
- osoby opuszczające rodzinną lub instytucjonalną pieczę zastępczą,
- młodzież w wieku 15 – 25 lat, pochodząca ze środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym,
- dorosłe osoby mające problemy w sprawach opiekuńczo – wychowawczych,
- osoby bezrobotne aktywne lub nieaktywne zawodowo, mające trudności z integracją społeczną i zawodową.

Uczestnictwo w projekcie odbywało się poprzez realizację postanowień zawartych w kontraktach socjalnych i programach integracji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych.

Głównym celem projektu było rozwijanie aktywnych form integracji społecznej wśród osób zagrożonych wykluczeniem społecznym z miasta oraz upowszechnianie aktywnej integracji i pracy socjalnej poprzez podwyższenie kompetencji społecznych uczestników projektu, wzrost kompetencji zawodowych poprzez udział w szkoleniach i kursach podnoszących kwalifikacje zawodowe uczestników oraz zwiększanie szans osób niepełnosprawnych w dostępie do rynku pracy poprzez rehabilitację społeczną.

Każdy z uczestników projektu miał możliwość wyboru instrumentów aktywnej integracji realizowanych w formie doradztwa indywidualnego i warsztatów grupowych. W ramach warsztatów rozwoju osobistego beneficjenci skorzystali z:

- z doradztwa zawodowego – 125 osób,
- z brokerstwa edukacyjnego – 21 osób,
- z treningu umiejętności psychospołecznych – 87 osób,
- z mediacji rodzinnych – 5 osób,
- z treningu umiejętności rodzicielskich – 68 osób,
- z poradnictwa specjalistycznego, edukacji seksualnej – 21 osób,
- z poradnictwa specjalistycznego, edukacji prawnej – 99 osób,
- z punktu doradztwa psychologicznego – 48 osób,
- z uczestnictwa w spotkaniach grup samopomocowych – 54 osób.

Każdy z uczestników projektu miał możliwość wyboru dowolnego kursu lub szkolenia podnoszącego kompetencje zawodowe. W 2012 r. z instrumentu tego skorzystało łącznie 178 osób. Szkolenia i kursy obejmowały taką tematykę jak:

- aranżacja wnętrz – 1 osoba,
- barman – 2 osoby,
- elektryk z uprawnieniami SEP – 3 osoby,
- florystyka z obsługą kasy fiskalnej – 5 osób,
- fryzjer z elementami wizażu – 3 osoby,
- gospodarka odpadami komunalnymi – 1 osoba,
- język angielski – 10 osób,
- język migowy – 3 osoby,
- język niemiecki – 11 osób,
- księgowość komputerowa – 3 osoby,
- kucharz 8 – osób,
- magazynier z obsługą wózka jezdniowego – 8 osób,
- masaż kosmetyczny – 2 osoby,
- obsługa komputera oraz urządzeń biurowych i prowadzenie sekretariatu 14 osób,
- obsługa koparko – ładowarki – 1 osoba,
- obsługa programów powiększająco-mówiących, powiększalników stacjonarnych i ręcznych oraz monitorów brajlowskich – 1 osoba,
- obsługa programu komputerowego JAWS – 1 osoba,

- opiekun osób starszych i zależnych z nauką języka niemieckiego – 22 osoby,
- pielęgnacja i konserwacja terenów zielonych oraz obsługa maszyn i urządzeń ogrodniczych – 3 osoby,
- prawo jazdy kat. B – 50 osób,
- prawo jazdy kat. C – 4 osoby,
- prawo jazdy kat. D – 2 osoby,
- spawacz – 2 osoby,
- sprzedawca/fakturzystka z obsługą kasy fiskalnej – 12 osób,
- stylizacja paznokci – 5 osób,
- tworzenie stron internetowych – 1 osoba.

Większość działań realizowanych było w Klubie Integracji Społecznej. Przy Klubie działała świetlica KIS, zapewniająca opiekę dzieciom uczestników projektu, w czasie odbywania przez nich zajęć oraz Klub Wolontariusza, skupiający 12 osób. W ramach realizacji projektu w KIS odbywały się także spotkania grup samopomocowych.

Beneficjenci projektu uczestniczyli także w:

- wyjazdowych warsztatach konsultacyjno-integracyjnych – 130 osób,
- warsztatach wyjazdowych dla młodzieży – 30 osób,
- integracyjnej zabawie mikołajkowej – 155 dzieci.

W ramach działań o charakterze środowiskowym zorganizowano 4 wyjścia kulturalno – oświatowe dla beneficjentów ostatecznych oraz ich otoczenia:

- dwukrotnie wyjścia do teatru Norwida – 136 osób,
- wyjście do Teatru Zdrojowego – 62 osoby,
- dwa wyjazdy do Wrocławia (kino, Panorama Raławicka, obiad) – 90 osób.

Przykładem roku poprzedniego zorganizowano II festyn integracyjny pod hasłem walki z dyskryminacją osób niepełnosprawnych i zagrożonych wykluczeniem społecznym, w którego realizację włączyły się lokalne organizacje i instytucje działające na rzecz osób niepełnosprawnych i zagrożonych wykluczeniem społecznym. Ponadto po raz pierwszy zorganizowano festyn promujący rodzicielstwo zastępcze. Obie imprezy były imprezami masowymi i otwartymi. Ponownie opracowano i wydano 1000 sztuk informatorów o ulgach i uprawnieniach przysługujących osobom niepełnosprawnym.

W roku sprawozdawczym praca asystenta rodziny prowadzona była również w ramach kontynuowanego przez Ośrodek Projektu Systemowego POKL „Postaw na siebie, współpraca z pracownikiem prowadzącym kontrakt lub program, prowadzenie dokumentacji, sporządzanie sprawozdawczości z zakresu powierzonych zadań. Asystenci pracowali z rodzinami z dysfunkcjami społecznymi, zagrożonymi wykluczeniem społecznym, dotkniętymi problemem ubóstwa, bezrobocia, bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego, z rodzinami, których główne problemy są spowodowane niepełnosprawnością jednego z członków rodziny oraz z rodzinami biologicznymi lub zastępczymi, w których występują problemy opiekuńczo – wychowawcze.

Kwota alokacji na realizację projektu w 2012 r. wyniosła 1.500.000,00 zł. Koszt projektu zamknął się w kwocie 1.243.932,00 zł. Dzięki współfinansowaniu projektu przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego wszelkie formy wsparcia oferowane uczestnikom były bezpłatne.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w 2012 r. kontynuował pilotażowy, **Program Rewitalizacji Społecznej „Wspólne działanie – lepsze jutro”**. Program adresowany był do mieszkańców Jeleniej Góry, zamieszkałych na obszarze objętym Lokalnym Programem Rewitalizacji. Program realizowany był w partnerstwie z Prywatnym Centrum Kształcenia Kadr w Jeleniej Górze.

Celem Programu było zaktywizowanie i włączenie w nurt działań edukacyjnych, społecznych i zawodowych 176 osób poprzez zaangażowanie ich w działania Programu w okresie od września 2011 r. do grudnia 2012 r.

Ogólny koszt programu to kwota 1.390.354,00 zł. Koszt programu zamknął się w kwocie 1.379.474,63 zł. Dzięki współfinansowaniu programu przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego wszelkie formy wsparcia oferowane uczestnikom były bezpłatne.

Uczestnikiem programu mogła być osoba, która w dniu podpisania deklaracji uczestnictwa w programie zgłaszała chęć dobrowolnego w nim udziału i była osobą zamieszkującą na terenie objętym Lokalnym Programem Rewitalizacji, tj. przy ulicy: Czeczota, Drzymały, Flisaków, Grunwaldzkiej, Jegiełły, Kilińskiego, Krzywoń, Krzywoustego, Lwóweckiej, Mostowej, Obrońców Pokoju, Obrońców Westerplatte, Osiedle Robotnicze, Pijarskiej, Podwale, Powstańców Śląskich, Rodzinnej, Różanej, Słowiańskiej, Świętojańskiej, Waryńskiego, Weigła, Ziemowita lub Złotniczej i jednocześnie należała do jednej z niżej wymienionych grup wiekowych:

- dzieci wieku 6 – 13 lat,
- młodzież i dorośli w wieku 15 – 25 lat,
- osoby w wieku powyżej 25 lat (do 65 roku życia).

W ramach programu dla dzieci w wieku 6 – 13 lat zorganizowano Świetlicę Środowiskową, mieszczącą się w Dziennym Domu Pomocy Społecznej. Świetlica została wyposażona w niezbędne meble, w tym kuchenne, salę komputerową i materiały edukacyjne. Dzieci aktywnie i twórczo spędzały czas w ramach zorganizowanych zajęć, miały zapewnioną pomoc przy odrabianiu lekcji, korzystały z komputerów w kawiarence internetowej na terenie świetlicy. Przy okazji wspólnych zajęć uczyły się także pracy w grupie oraz przygotowywały razem posiłki. Dzieci uczestniczyły też w zorganizowanych formach aktywności sportowej, korzystały z „Orlika”, zimą z lodowiska oraz z zajęć prowadzonych w hali sportowej. W Świetlicy prowadzone były również zajęcia rozwojowe dla dzieci i młodzieży w wieku szkolnym, obejmujące między innymi zajęcia z logopedą, gry i zabawy w języku angielskim, warsztaty plastyczne oraz zajęcia z zakresu edukacji regionalnej. Podczas wakacji letnich 30 dzieci wzięło udział w wypoczynku letnim zorganizowanym w formie obozu harcerskiego w Łukęcinie. Aktywni uczestnicy świetlicy otrzymali „wyprawki szkolne”. W grudniu zorganizowana została zabawa mikołajkowa.

Dla młodzieży i osób dorosłych w ramach programu proponowało się uczestnictwo w warsztatach rozwoju osobistego, kursach informatycznych, kursach dydaktycznych dla młodzieży uczącej się (w tym kursy językowe i kursy przygotowujące do matury), Akademii dla rodziców „Bądźmy razem”, w kursach i stażach zawodowych. Udział w tych kursach i warsztatach realizowany był po wcześniejszym zdiagnozowaniu potrzeb uczestnika i opracowaniu indywidualnej ścieżki uczestnictwa w programie.

Ponadto dla wszystkich uczestników programu i dla osób z ich otoczenia zaplanowano szereg imprez w ramach aktywizacji kulturalno – sportowej oraz działań o charakterze środowiskowym. W okresie sprawozdawczym zorganizowano „Rodzinny wypad na ... spotkanie z psychologią, rękodziełem i technikom”, „Rodzinny wypad do .... Książnicy Karkonoskiej”, „Rodzinny wypad do ... Teatru”, „Rodzinny wypad do ... krainy gier rodzinnych”, „Rodzinny wypad do ... osady średniowiecznej”, „Rodzinny wypad do ... Filharmonii”, „Rodzinny Wypad w ... góry”, „Rodzinny Wypad na ... Spotkania ze zdrowiem i urodą ” . W sali sportowej Gimnazjum nr 3 w Jeleniej Górze prowadzone były zajęcia sportowe w obszarze gier zespołowych, kształtowania sylwetki, Nordic Walking oraz gry i zabawy sportowe dla dzieci korzystających ze świetlicy. Uczestnikom zostały również udostępnione karnety na siłownię, fitness i basen. Doposażono również plac zabaw dla dzieci oraz utworzono siłownię zewnętrzną przy Gimnazjum Nr 3 w Jeleniej Górze.

Zorganizowane zostały imprezy otwarte tj. festyn „Sprzątanie naszego świata”, „Bądźmy razem”, Środowiskowa Olimpiada Sportowa oraz zabawa mikołajkowa.

Dużym zainteresowaniem cieszyły się warsztaty świąteczne: kulinarny, wikliniarski, zdobienia bombek oraz pierników.

W ramach programu zatrudniono również specjalistów takich jak psycholog, prawnik, pedagog i terapeuta uzależnień, którzy prowadzili poradnictwo specjalistyczne w siedzibie MOPS, w biurze programu, w godzinach popołudniowych, 4 razy w tygodniu.

W 2012 r. Ośrodek przekazał do budżetu miasta dochody w wysokości 665.944,24 zł pochodzące z:

- odpłatności osób zobowiązanych do ponoszenia odpłatności za pobyt członków rodziny w domach pomocy społecznej na terenie innych powiatów – 83.838,93 zł,
- odpłatności pensjonariuszy Dziennego Domu Pomocy Społecznej – 117.245,00 zł,
- odpłatności za świadczone usługi opiekuńcze – 85.236,43 zł,
- odpłatności rodziców za pobyt dzieci w rodzinach zastępczych oraz zwrot nienależnie pobranych świadczeń od osób przebywających w rodzinach zastępczych – 9.052,66 zł,
- odpłatności rodziców za pobyt dzieci w placówkach opiekuńczo – wychowawczych oraz zwrot nienależnie pobranych świadczeń od osób przebywających w placówkach opiekuńczo – wychowawczych – 3.382,02 zł,
- inne świadczenia nienależnie pobrane ze środków miasta (zasiłki stałe, zasiłki okresowe, dożywianie) – 4.741,95 zł,
- tytułu świadczeń z funduszu alimentacyjnego i zaliczki alimentacyjnej zwrócone przez dłużników alimentacyjnych – 197.116,76 zł,
- dochodów Ośrodka (czystsze, odsetki bankowe, inne) – 104.924,16 zł,

- PFRON w ramach 2,5 % środków przeznaczonych na obsługę realizowanych zadań ustawowych – 60.406,33 zł.

W roku sprawozdawczym wydano łącznie 25.897 decyzji administracyjnych , w tym:

- 18.001 decyzji dotyczących świadczeń z funduszu pomocy społecznej,
- 112 decyzji potwierdzających prawo do świadczeń opieki zdrowotnej świadczeniobiorcom innym niż ubezpieczeni,
- 465 decyzji dotyczących rodzin zastępczych,
- 5.167 decyzji dotyczących świadczeń rodzinnych,
- 2.152 decyzje dotyczące funduszu alimentacyjnego.